

Kaupunginhallitus

4

17.11.2014

4

Loviisan kaupungin lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

749/12/2014

KH

Valmistelija: sivistysjohtaja Thomas Grönholm, puh. 0440 555 250

Lukion, ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen sekä vapaan sivistystyön rakenteita tiivistetään vuosina 2014 – 2016. Lukion, ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen sekä vapaan sivistystyön järjestäjäverkkoa ja järjestämislupien uudistamista koskevat lakiluonnokset on lähetetty lausuntokierrokselle kuntiin 16.10.2014. Lausuntokierros päättyy 17.11.2014. Lausuntopyyntöasiakirja sisältää hallituksen esityksen pääasiallisen sisällön, yleisperustelut, yksityiskohtaiset perustelut sekä lakiehdotukset.

Yleisperustelujen mukaan koulutusjärjestelmän toimintaa tehostetaan ja vahvistetaan koulutuksen järjestäjien edellytyksiä vastata laadukkaalla koulutuksella nykyistä joustavammin opiskelijoiden, työelämän, muun yhteiskunnan sekä alueiden muuttuviin tarpeisiin. Tavoitteena on uudistaa merkittävästi toimintatapoja ja rakenteita ja saada koulutuksen vähentyvät voimavarat entistä vaikuttavampaan ja tuottavampaan käyttöön.

Rakenneuudistuksen tavoitteena on elinvoimainen ja monipuolinen lukiokoulutuksen järjestäjäverkko. Ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen järjestäjäverkko muodostuisi monialaisista, koko ammatillisen koulutuksen palveluvalikoiman kattavista ja erikoistuneista koulutuksen järjestäjistä. Vapaassa sivistystyössä tavoitellaan elinvoimaista ja vahvoihin järjestäjiin perustuvaa ylläpitäjäverkkoa.

Uudistus turvaa ikäluokkien pienentyessä lukiokoulutuksen laatua ja alueellista saavutettavuutta, tukee lukioverkon kehittämistä ja koulutuksen tuloksellisuutta sekä kannustaa koulutuksen läpäisyyn. Tavoitteena on, että kaikilla nuorilla on mahdollisuus lähialueellaan laadukkaaseen koulutukseen, joka luo edellytykset työllistymiseen ja vakaaseen työuraan ja jatko-opintoihin korkeakouluissa. Perustelujen mukaan nykyistä suuremmilla ja vahvemmillä koulutuksen järjestäjillä olisi paremmat edellytykset ylläpitää kattavaa toimipisteverkkoa maan eri osissa ja sitä kautta turvata koulutuksen saatavuus maan eri osissa. Järjestämisluvan myöntämisen edellytyksenä olisi, että hakemuksessa tarkoitettu koulutus on mm. valtakunnallisen tai alueellisen koulutustarpeen ja tarjonnan kannalta tarpeellista ja että luvan hakijalla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset koulutustehtävän asianmukaiseen järjestämiseen ottaen huomioon toiminnan laatu, vaikuttavuus ja tuloksellisuus.

Uudistusten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2017, joten nykyiset järjestämisluvat päättyvät vuoden 2016 lopussa. Poikkeuksena vapaan sivistystyön ylläpitämisluvat, joiden voimassa olo ei päättyisi. Vapaan sivistystyön osalta arvioitaisiin kuitenkin oppilaitoksen ylläpitämisen taloudelliset edellytykset.

Uudistukset perustuvat hallituksen rakennepoliittiseen ohjelmaan ja vuoden 2014 kehyspäätökseen.

Liite: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §: n muuttamisesta

Liite: Loviisan kaupungin lausunnon keskeinen sisältö

Liite nro

Esittelijä: hallintojohtaja Kristina Lönnfors

Ehdotus: Loviisan kaupunginhallitus antaa liitteenä olevan lausunnon opetus- ja kulttuuriministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §: n muuttamisesta.

Pykälä tarkastetaan välittömästi.

Päätös:

Lausunnon keskeinen sisältö

Yleinen lausunto yleisperusteluista:

Lakiluonnosten yleisperusteluissa todetaan, että ”järjestäjäverkko rakentuisi vahvoista koulutuksen järjestäjistä, jotka palvelevat laajan alueen tai väestöpohjan koulutustarvetta ja järjestäjien työnjako alueella on selkeä.”

Loviisan näkökulmasta lakivalmistelussa ja arvioitaessa ns. vahvoja koulutuksen järjestäjiä, tulisi myös huomioida yksittäinen kunnan, eikä ainoastaan alueen koulutustarjonta nuorille, eritoten jos kunnassa ei ole muuta koulutustarjontaa kuin perusopetus ja toisen asteen koulutus.

Yleisperusteluissa todetaan myös, että ”tavoitteena on, että kaikilla nuorilla on mahdollisuus lähialueellaan laadukkaaseen koulutukseen” ja että ”uudistuksella turvataan koulutuksen alueellinen saavutettavuus.”

Loviisan näkökulmasta laissa tulisi selkeämmin painottaa, että nuorille turvataan lähialueella järjestettävä lukiokoulutus, myös harvaan asutuilla ja pinta-alaltaan laajoissa yksittäisissä kunnissa, sekä suomen että ruotsinkielellä.

ja ammatillinen peruskoulutus

Lausunto lakiluonnoksen yksityiskohtaisista perusteluista:

Laki lukiolain muuttamisesta

3 § Koulutuksen järjestämislupa, sivut 21 ja 24-25 (laatu, vaikuttavuus ja tuloksellisuus),

Yksityiskohtaisiin perusteluihin on kirjattu, että ”... tavoitteena on myös nykyistä vahvempi lukiokoulutuksen järjestäjien toiminnallinen ja hallinnollinen yhteistyö.”

Onko lain tavoitteena sekä toiminnallinen että hallinnollinen yhteistyö? Loviisan näkökulmasta toiminnallisen yhteistyön kautta on mahdollista saavuttaa paikallisesti ja alueellisesti tarvittavat laadulliset, vaikuttavuus ja tuloksellisuus näkökulmat. Jos esimerkiksi lukiokoulutuksen järjestäjät joutuvat luomaan hallinnollisia, yli kuntarajojen, ulottuvia hallinnollisia yhteistyömuotoja, niin vaarana on, että koulutuksen järjestäjät luovat lisää hallinnollisia portaita (esimerkiksi yhteinen alueellinen lautakunta), jotta alueellinen, hallinnollinen yhteistyö on mahdollista toteuttaa.

Yksityiskohtaisissa perusteluissa on myös kirjattu, että ”Järjestämislupa hakemuksessa tulee esittää myös muun muassa koulutuksen järjestäjän sisäisestä valvonnasta sekä hakijan edellisen tilikauden tilinpäätös asiakirjat tai muu vastaava selvitys. Lisäksi hakijan tulee esittää selvitys vakavaraisuudesta ja maksuvalmiudesta ja niiden turvaamisesta toimintaa aloittaessa ja seuraavan viiden vuoden ajanjaksolla.” Perusteluissa on myös kirjattu, että ”Esityksen arvioidaan vähentävän kiinteistö-, tila-, laite- ja hallintokustannuksia.

Loviisan ja muiden ylläpitäjien näkökulmasta edellä mainittujen asiakirjojen toimittaminen tulee vaatimaan enemmän työpanosta kunnilta ja ylläpitäjiltä ja niiden hallintohenkilökunnalta. Lisäksi laite- ja ohjelmistojen ylläpitämiseen ja hankkimiseen vaatii kunnilta lisäpanostuksia.

Laki lukiolain muuttamisesta, 3 § mom. 4:ään on kirjattu ” Koulutuksen järjestäjä päättää tarkemmin oppilaitosverkosta luvassa määrätyissä kunnissa.”

Jos yksi yhteinen ylläpitäjä hakee lupaa järjestää opetusta monen kunnan alueella niin onko tarkoitus, että ministeriö jo luvan myöntämisvaiheessa määrittelee missä kunnissa oppilaitokset tulee sijaita vai mitä tarkoittaa ”...luvassa määrätyissä kunnissa.” ?

Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

4 § Oppilaitoksen ylläpitäminen, s. 35

”Voimassa olevaan momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että taloudellisten edellytysten arvioinnissa otetaan huomioon hakijan toiminta kokonaisuudessaan.” Lisäksi yksityiskohtaisiin perusteluihin on kirjattu, että ”...vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäminen edellyttää taloudellisesti vahvaa ylläpitäjätahoa.” Nämä selvitettäisiin ylläpitäjän kirjaapitoa ja hallintoa koskevien asiakirjojen perusteella

Loviisan näkemyksen mukaan edellä mainittujen selvitysten toimittaminen tulee vaatimaan enemmän työpanosta kunnilta ja ylläpitäjiltä ja niiden hallintohenkilökunnalta.

Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

9 a § mom. 4, s. 38:

” Ennen ilman hakemusta tapahtuvan koulutustehtävän muuttamista ja järjestämisluvan peruttamista koskevan päätöksen tekemistä koulutuksen järjestäjälle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.”

Vastaava mahdollisuutta tulla kuulluksi ei ole lukiolaissa. Miksi ?

Loviisan kaupunginhallitus 17.11.2014